

ALLMÄN DEL

AVTALETS TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

§ 2 Lokala avtal

Detta avtal tillämpas inte till den del man lokalt kommit överens om att avvika från bestämmelserna i detta avtal. Genom lokala avtal kan man dock inte avvika från detta avtals bestämmelser om den genomsnittliga längden på den ordinarie arbetstiden, semesterns längd eller förmåner vid sjuk- och moderskapsledighet eller från strukturen på delackordlönesättningarna i bilaga 4. Man kan inte heller genom ett lokalt avtal komma överens om att betala en arbetstagare lägre lön än den lägsta grundtimlön som anges i grundtimlönegrupperna i bilaga 1 till detta avtal.

Tillämpningsdirektiv

När man avtalar om att minska lönekostnaderna skall minskningen i första hand inriktas på andra lönefaktorer än grundtimlönerna.

Enligt § 13 mom. 1 i huvudavtalet eller den fullmakt som Kommunala avtalsdelegationen gett till kommunerna 28.12.1992 för att ingå lokala avtal och det protokoll om regler kring lokala avtal som undertecknats mellan avtalsparterna 13.5.1993 iakttas bestämmelserna angående avtal om avvikelser inte ifall det i centralt gällande tjänste- eller arbetskollektivavtal har avtalats annat om ingående av lokala avtal genom egna specialbestämmelser. I så fall tillämpas de särskilda bestämmelserna i det centrala arbetskollektivavtalet.

ARBETSTID

ARBETSTID

§ 9 Arbetstid i dagarbete enligt 6 § arbetstidslagen och i tvåskiftsarbete

mom.1 Ordinarie arbetstid

Tillämpningsdirektiv

Arbetstiden per vecka kan till exempel förläggas på följande sätt i arbetsskiftsförteckningen:

mån	tis	ons	tor	fre	lör	sön
8	8	8	8	6,25	–	–

Arbetsskiftsförteckningen bör göras upp så, att en arbetsdag som är kortare än 8 timmar också under söckenhelgsveckor i allmänhet är veckans sista arbetsdag, som ska vara minst 6,25 timmar lång.

Under en söckenhelgsvecka förkortar söckenhelgen veckans ordinarie arbetstid med 7 timmar 39 minuter. Om söckenhelgen i exemplet ovan infaller på en onsdag, torsdag, och fredag är arbetstiden för tisdagen 7 timmar 18 minuter. Om söckenhelgen i exemplet infaller på torsdag och fredag blir arbetstiden för onsdagen 6 timmar 57 minuter. Om söckenhelgen infaller på fredagen blir arbetstiden för torsdagen 6 timmar 36 minuter. timmar.

Om de kommunala funktionerna har sådan särskild karaktär att det inte är ändamålsenligt att tillämpa en arbetsskiftsförteckning enligt ovan, kan man till exempel i tvåskiftsarbete eller vid tillämpning av genomsnittlig veckoarbetstid också iaktta något annat förfarande.

mom.2 Arbetstiden under söckenhelgsveckor

Nyårsdagen, trettondagen, långfredagen, annandag påsk, första maj, Kristi himmelsfärdsdag, självstyrelsedagen, midsommaraftonen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen och annandag jul är extra lediga dagar, om det är möjligt med beaktande av arbetets natur.

Om en ovannämnd dag infaller på någon annan dag än lördag eller söndag, är arbetstiden under veckan eller arbetsperioden 7 timmar 39 minuter kortare än den arbetstid per vecka som nämns i § 9 mom.1. När det gäller deltidsarbetstid förkortas denna för varje arbetstidsförkortande söckenhelg med den andel av 7 timmar 39 minuter timmar som arbetstagarens deltidsarbetstid utgör av full arbetstid enligt 9 § mom.1. Övriga söckenhelger

ARBETSTID

förkortar inte arbetstiden under respektive vecka eller arbetsperiod.

3 Arbetstid i kontinuerligt treskiftsarbete

Gäller ej på Åland

4 Arbetstid i avbrutet treskiftsarbete

Gäller ej på Åland

§ 23 Söndagsarbete

Mom.1 Dagarbete

För annat arbete än skiftarbete som utförts klockan 00.00 - 24.00 på söndag eller annan kyrklig högtidsdag, påsklördagen, första maj, midsommarafton, självständighetsdagen, självstyrelsedagen och julafton betalas:

- en med 100 % förhöjd lön för de första arbetstimmar under kalenderdygnet för vilka betalas söckenhelgersättning enligt § 27 nedan och
- i övrigt en med 200 % förhöjd lön.

I ovan nämnda ersättningar ingår ersättning för eventuellt övertidsarbete per dygn och vecka.

Mom.2 Skiftarbete

För skiftarbete som utförts på söndag eller annan kyrklig högtidsdag, första maj, midsommarafton, självständighetsdagen och självstyrelsedagen, betalas en med 100 % förhöjd lön. Om arbetet är övertidsarbete, skall det dessutom betalas en övertidsersättning som räknas ut på arbetstagarens oförhöjda lön.

§ 24 Kvälls- och nattlägg samt skiftespåslag

Mom.1 Kvälls- och nattlägg

Till en arbetstagare betalas för sådant arbete mellan kl. 18 och 21 som inte är skiftarbete ett kvällstillägg på 15 % och mellan kl. 21 och 7 ett nattlägg på 30 %, vilka räknas ut på basis av medeltiminkomsten enligt 35 § mom.1.

ARBETSTID

§ 27 Söckenhelgsersättning

Mom.1 Betalning av söckenhelgsersättning

För långfredagen, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag, midsommarafton eller på någon annan veckodag än lördag eller söndag infallande nyårsdag, trettondag, första maj, självstyrelsedag, självständighetsdag, julafton, juldag eller annandag jul betalas till arbetstagaren 7 timmar 39 minuters lön i söckenhelgsersättning på basis av medeltiminkomsten uträknad enligt 35 § mom.1, oberoende av om arbetstagaren under de ovan nämnda dagarna har varit i arbete eller ledig.

Till deltidsarbetande arbetstagare betalas i söckenhelgsersättning för varje ovan nämnd arbetstidsförkortande söckenhelg den andel av 7 timmar 39 minuter som arbetstagarens deltidsarbetstid utgör av full arbetstid enligt 9 § mom.1.

Söckenhelgsersättning betalas för arbetad tid kl. 00.00 - 24.00 under en dag som berättigar till söckenhelgsersättning, högst för de första timmarna 7 timmar 39 minuter i arbete.

SEMESTER

SEMESTER

§ 49 Tid som likställs med arbetade dagar

9. annan tillåten frånvaro under sammanlagt högst 30 kalenderdagar under kvalifikationsåret, förutsatt att arbetstagaren under kvalifikationsåret har varit i arbete hos kommunen eller kommunalförbundet under minst 22 arbetsdagar. Om arbetstagaren får semester eller semesterersättning för frånvarotiden på grund av ett anställningsförhållande till en annan arbetsgivare, kan man helt och hållet låta bli att räkna en sådan frånvarotid som likställd med arbetade dagar. Som annan tillåten frånvaro anses också frånvarotid som överskrider de i punkt 2, 5 och 6 nämnda tiderna.

§ 54 Flyttning av semester på grund av arbetsförmåga

mom.2 Om en arbetstagares arbetsförmåga på grund av sjukdom, förlossning eller olycksfall börjar under semestern eller den sparade ledigheten och fortgår utan avbrott längre än 3 kalenderdagar, räknas inte den del av arbetsförmögenhetstiden som överstiger denna tid till semestern, ifall arbetstagaren anhåller om detta utan obefogat dröjsmål. På arbetsgivarens begäran är arbetstagaren skyldig att arbetsförmåga.

SEMESTER

- § 57 a Omvandling av högst 1/3 av semesterlönen till ledighet
- Mom.1 Högst en tredjedel av arbetstagarens semesterlön för den semester som intjänats för semesteråret kan på frivillig basis omvandlas till ledighet med lön på det sätt som framgår av tabellen i mom.9. Den lokala arbetsgivaren fattar beslut om den praktiska tillämpningen av bestämmelsen hos kommunen /kommunalförbundet.
- Mom.2 Företrädaren för den kommunala arbetsgivaren och arbetstagaren gör tillsammans upp en skriftlig plan beträffande omvandlingen av ovannämnda del av semesterlönen till en motsvarande ledighet med lön och de tidpunkter då han ämnar hålla ifrågakvarande ledigheter. Sådant avtal bör ingås före semesterperiodens början. Ledigheten skall ges inom förloppet av samma period som den semester som hör till samma kvalifikationsår som semesterlönen och den kan förenas med arbetstagarens semester.
- Mom.3 Ledigheten ges inom ramen för vad arbetsuppgifterna och arbetstidsarrangemangen på arbetsplatsen medger.
- Mom.4 Uträkning av semesterlön och lön för ledigheten
- 1) Till den del man har avtalat om ersättande av en tredjedel av semesterlönen med motsvarande fritid, räknas den ordinarie semesterlönen genom att multiplicera det i 55 § mom.2 i arbetskollektivavtalet avsedda aritmetiska medelvärdet med talet 1,0.
- Till den del en mindre del av semesterlönen ersätts med ledighet räknas den ordinarie semesterlönen genom att multiplicera det aritmetiska medelvärdet med en motsvarande större koefficient enligt tabellen i mom.9.
- 2) Den lön som betalas för tiden för ovannämnda motsvarande ledighet räknas ut i enlighet med 35 § mom.1 eller 55 § mom.1 punkten i det kommunala arbetskollektivavtalet för timavlönade arbetstagare.
- 3) Beträffande framskjutande och hållandet av ledigheten iakttas vad om semester är avtalat. Om en arbetstagare insjuknar, avbryts ledigheten så att den räknat fr.o.m. följande dag förändras till sjukledighet.
- Mom.5 Tiden för ledigheten är kvalificerande för semester, arbetserfarenhetstillägg och motsvarande förmåner på samma sätt som semesterdagar. När semesterns längd fastställs på basen av semesterkvalifikationsåret betraktas ledigheten såsom likvärdig med arbetade dagar på samma sätt som semesterdagar gör detta.
- Mom.6 När arbetstiden beräknas beaktas ledigheten på samma sätt som tiden för semester. Om arbetsförhållandet upphör på grund av att arbetstagaren omedelbart övergår i anställning hos en annan förvaltningsenhet inom samma kommun eller kommunalförbund har han rätt att överflytta kvarstående ledighet till sin nya anställning för att hållas i denna.

SEMESTER

Mom.7 När arbetsförhållandet upphör i andra fall än den i det föregående punkten nämnda fallet eller om arbetstagaren övergår till att arbeta på deltid, betalas den del av semesterlönen som motsvarar den icke hållna ledigheten enligt tabellen i mom.9.

Mom.8 Man kan omvandla en del av semesterlönen till ledighet i enlighet med alternativen i följande tabell. Där anges för varje alternativ motsvarande koefficient för uträkning av den ordinarie semesterlönen då semesterrätten i arbetsdagar är 38, 28, eller 23. Högsta antalet lediga dagar som motsvarar en tredjedel av semesterlönen är då respektive 19, 14 eller 11.

Mom.9 Semesterrätt 38 arbetsdagar enligt T-AKA 50 § mom.2:

Lediga dagar	Koefficient för beräkning av den ordinarie semesterlönen
19	1,0
15	1,105
10	1,235
5	1,37

Semesterrätt 28 arbetsdagar enligt T-AKA 50 § mom.2 punkt 2a och

Lediga dagar	Koefficient för beräkning av den ordinarie semesterlönen
14	1,0
11	1,11
8	1,21
4	1,36

Semesterrätt 23 arbetsdagar enligt T-AKA 50 § mom.2 punkt 3:

Lediga dagar	Koefficient för beräkning av den ordinarie semesterlönen
11	1,0
7	1,18
3	1,36

ARBETSLEDIGHETER OCH VISSA FÖRMÅNER FÖR ARBETSTAGARNA

§ 61 Sjuklön

Mom.2 Arbetsoförmågan skall påvisas genom ett vederbörligen godkänt läkarintyg. Arbetsoförmågan kan påvisas också på något annat tillförlitligt sätt i fråga om arbetsoförmåga som varar högst fem dagar eller, enligt beslut av den behöriga myndigheten, också i fråga om arbetsoförmåga som varar längre än fem dagar, såvida inte den som beviljar sjukledigheten av särskilda skäl anser att det också i dessa fall behövs läkarintyg.

Tillämpningsanvisning

Ett annat tillförlitligt sätt kan till exempel vara ett intyg av en hälsovårdare eller sjukskötare. Den behöriga myndigheten kan också besluta att det vid mycket kort sjukfrånvaro inte behövs något intyg, utan enbart tillstånd av chefen. För att få dagpenning enligt sjukförsäkringslagen skall den försäkrade i allmänhet visa folkpensionsanstalten ett godtagbart läkarintyg över sin sjukdom, förutom för den så kallade självrisktiden.

§ 65 Plötsligt insjuknat barn

En arbetstagare har rätt att få arbetsledighet för att ordna vård för eller för att vårda ett eget barn under 12 år eller ett annat barn under 12 år som varaktigt bor i hans/hennes hem eller ett eget handikappat då barnet insjuknar plötsligt och ingen annan vård kunnat ordnas, högst för 4 arbetsdagar i sänder. För tillfällig vårdledighetstid antingen hemma eller på sjukhus betalas till arbetstagaren lön för arbetstimmar enligt arbetsskiftsförteckningen för högst 3 på varandra följande kalenderdagar. En förutsättning för betalning av lön är att båda föräldrarna förvärvsarbetar utanför hemmet eller att den andra föräldern på grund av något faktiskt hinder inte har möjlighet att delta i vården av barnet eller att det är fråga om ensamförsörjare, och att en tillförlitlig utredning över insjuknandet visas upp. Endast en förälder åt gången kan ta ut tillfällig vårdledighet. Arbetstagaren skall omedelbart underrätta arbetsgivaren om den tillfälliga vårdledigheten och om orsaken till denna.

Ett i mom.1 avsett faktiskt hinder är sjukhusvård, fullgörande av värnplikt, deltagande i repetitionsövningar i reserven eller vistelse på annan ort på grund av studier eller pågående resa eller andra liknande förhållanden.

Ifall det efter ovannämnda akuta sjukdom krävs återbesök/kontroll hos läkare/hälsovårdare kan arbetstagare för detta beviljas avlönad ledighet högst en dag i sänder. Om tiden för ovannämnda återbesök/kontroll överenskommes med arbetsgivaren.

Har åt arbetstagare beviljats arbetsledighet för anordnande av annan vård då icke skolpliktigt barns ordinarie dagvårdare plötsligt insjuknat, erläggs åt honom/henne under sådan arbetsledighetstid ordinarie lön för högst en kalenderdag i sänder.

Tillämpningsanvisning

Med handikappat barn förstås här oberoende av ålder en person, vars behov av vård kan jämföras med barn under 12 år. Då ett sådant barn plötsligt

ARBETSLEDIGHETER OCH VISS FÖRMÅNER FÖR ARBETSTAGARNA

insjuknar blir han till följd av sitt handikapp så hjälplös att han inte kan ta hand om sig själv. Handikappade barn är framför allt utvecklingshämmande barn, men även beroende på hur gravt handikappet är, övriga hjärnskadade, rörelsehämmande, synskadade eller hörselskadade barn. Med ett handikappat barn avses inte ett kroniskt sjukt barn (med t.ex. diabetes, allergi, astma). En kronisk sjukdom kan dock leda till ett tillstånd där det sjuka barnet bör anses vara handikappat på det sätt som avses i avtalet, t.ex. ett barn med svår hjärtsjukdom eller diabetes. Arbetstagaren är skyldig att vid behov med läkarintyg visa att hans barn över 12 år är handikappat på detta sätt.

Arbetsledighetens maximilängd är 4 arbetsdagar, varför det är skäl att använda kortare arbetsledigheter om behov av fyra dagars ledighet inte kan visas. Frånvarons längd skall alltid bedömas från fall till fall med beaktande av bl. a. möjligheterna att anordna vård och sjukdomens art. Dagen efter den då barnet insjuknat är i allmänhet den första arbetsledighetsdagen, oavsett om barnet insjuknat under arbetstagarens lediga dag eller mitt under en arbetsdag. I det fall att barnet insjuknat mitt under en arbetsdag får arbetstagaren således i allmänhet sin lön för den dagen till utgången av sitt arbetsskift, medan dagen efter den då barnet insjuknat blir den första arbetsledighetsdag som här avses. Avlönad arbetsledighet kan beviljas för ovan nämnda maximitider i sänder. Under denna tid kan barnet vistas antingen hemma eller på sjukhus eller kombinerat på båda ställen. Om den situation som avses i denna punkt fortsätter att vara svår över nämnda maximitid, kan det på ansökan av arbetstagaren bli aktuellt att bevilja arbetsledighet enligt prövning. Det beror i detta fall på arbetsgivaren huruvida lönen skall betalas.

§ 67 Avlönade frånvarodagar

Tjänsteinnehavares/arbetstagares 50 – och 60-årsdag ,på arbetsdag infallande egen vigselfdag, dag för registrering av partnerskap och uppbådsdag i enlighet med värnpliktslagen samt på nära anhörigs begravning (jordfästningsdag) utgör avlönade fridagar. Vid nära anhörigs begravning utanför landskapet Åland beviljas en avlönad fridag i samband med jordfästningsdagen(ÅL).

Tillämpningsanvisning

Tjänsteinnehavare/arbetstagare beviljas en ledig dag i samband med sin 50- och 60 årsdag oberoende på vilken veckodag födelsedagen infaller. Om någon av de övriga dagarna infaller på en ledig dag eller under den anställdes semester, berättigar detta inte till en ledig dag under någon annan tidpunkt. (ÅL)

Med nära anhörig avses make, maka, partnern i registrerat partnerskap, sambo, föräldrar, makens, makans, partnerns i ett registrerat partnerskap eller sambos föräldrar, barn, bröder, systrar barnbarn samt mor- och farföräldrar. (ÅL)

ARBETSLEDIGHETER OCH VISS FÖRMÅNER FÖR ARBETSTAGARNA

§ 69 a Hälsa- och sjukvårdsbesök

Till tjänsteinnehavare/arbetstagare beviljas tjänst-/arbetsledighet med lön för att göra läkarbesök, tandläkarbesök, besök hos tandhygienist besök vid mentalvårdsbyrå, fysikalisk behandling som föreskrivits av läkare eller blodgivning då anmälan härom görs minst tre arbetsdagar på förhand.(ÅL)

Tillämpningsanvisning

Tjänste-/arbetsledighet kan beviljas enbart för faktisk tid som går åt till besöket. Om tidpunkten för ovanstående besök överenskommes med arbetsgivaren. (ÅL)

§ 69 b Flyttningsledighet

Åt arbetstagaren beviljas arbetsledighet med lön för flyttningsdag om han och hans familj skall flytta till annan bostad med ny adress under förutsättning att flyttningen skall sammanfalla med viss dag i en månad och inte kan förläggas till arbetstagarens veckoledighet och att båda makar är förvärvsarbetande eller att det är fråga om ensamförsörjare.

§ 70 Lön för frånvarodagar

Den lön som skall betalas för en i denna paragraf avsedd och eventuell annan avlönad ledighet från arbetet räknas ut på basis av medeltiminkomsten enligt § 35 mom.1.

Anmärkning:

Kommunala avtalsdelegationen har gett en rekommendation till kommunerna och kommunalförbunden om lön under arbetsledighet som eventuellt beviljats för deltagande i sammanträden vid de högsta beslutande organen för huvudavtalsorganisationerna (KAD:s cirkulär nr 26/1990).

FÖRTROENDEMÄN OCH ARBETARSKYDDSFULLMÄKTIGE

FÖRTROENDEMÄN OCH ARBETARSKYDDSFULLMÄKTIGE

§ 71 Förtroendemän

Mom.4 Ersättande av en förtroendemans inkomster

Tillägget kan med stöd av ett lokalt avtal betalas till någon annan förtroendeman i stället för till huvudförtroendemannen, särskilt i samband med planering och tillämpning av produktivitetsbundna lönesystem. Av särskilda orsaker kan förtroendemannaersättningen enligt lokal överenskommelse delas på en eller flera förtroendemän.

Huvudförtroendeman och förtroendeman har rätt att vid två tillfällen årligen om maximalt 4 timmar per gång delta i sådan avtalsinformation som hans huvudavtalsorganisation anordnar. Det inkomstbortfall som förorsakas av deltagandet ersätts enligt samma grunder som för de övriga förtroendemannauppdragen.